

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. _____ О.М. Максимець

«___» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»
(на основі повної загальної середньої освіти)
факультет агротехнологій та екології

2018 – 2019 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» (на основі повної загальної середньої освіти) - Мелітополь, ТДАТУ, 2018. - 13 с.

Розробник: к. психол. н, ст. викладач Л. В. Єременко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Протокол № 1 від 03 вересня 2018 року

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук

доц. _____ О.М. Максимець

«___» _____ 2018 року

Схвалено методичною комісією ННІ ЗУП для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від «___» _____ 2018 року № _____

Голова, доц. _____ Г.Г.Тараненко

«___» _____ 2018 року

© Єременко Л. В., 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 203 «Садівництво та виноградарство»	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		2-й	3-й
		Вид занять	Кількість годин
Тижневе навантаження: Аудиторних занять – 2 год. самостійна робота студента – 4,26 год.	Ступінь вищої освіти «Бакалавр»	Лекції	14 год.
		Лабораторні заняття	--
		Практичні заняття	12 год.
		Семінарські заняття	--
		Самостійна робота	64 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія» є формування у здобувачів вищої освіти адекватного уявлення про предмет, методи та завдання психології, про їх основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук; знайомство з основними закономірностями формування, функціонування та розвитку психіки сучасної людини, як продукту еволюції вищої форми матерії у ході суспільно-історичного процесу.

Основні завдання вивчення дисципліни «Психологія» полягають в теоретичній та практичній підготовці здобувачів вищої освіти з питань:

- ознайомлення з базовими категоріями, поняттями й основними методологічними і дослідницькими проблемами психології, з різноманітною проблематикою загальної психології особистості та пізнання;

- характеристики процесу виникнення науки психології й основних етапів її розвитку;
- навчити студентів орієнтуватися у змісті фундаментальних та практичних досліджень з питань психології;
- сприяти формуванню глибокого і адекватного розуміння суті процесів, які відбуваються в людині з точки зору законів психології.
- ознайомлення з основними теоретичними підходами до розуміння структури й закономірностей розвитку особистості;
- представлення аналізу індивідуальних особливостей людини (здібностей, спрямованості, темпераменту, характеру), внутрішньої (емоційної й вольової) регуляції її діяльності та засобів відображення інформації, уявлень про формування та розвиток механізмів поведінки та діяльності;
- розвитку вмінь використовувати теоретичні та практичні знання з психології на практиці;
- Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти, після опанування дисципліни, повинні:

знати:

- основні психологічні терміни;
- стан психології як науки на сучасному етапі її розвитку;
- орієнтуватися в етапах розвитку психологічної науки;
- знати, якими методами користується психолог у сучасних наукових дослідженнях психіки людини;
- розуміти природу та сутність психіки людини;
- розрізняти свідомі та несвідомі форми прояву психіки людини та знати їх основні особливості;
- предмети і завдання загальної психології;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення і розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- сутність, структуру та психологічні властивості особистості як системної якості індивіда;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфер особистості;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їх розвиток;

- зміст, структуру і види діяльності та поведінки як психологічних феноменів тощо;
- сутність соціально-психологічних проблем людини, груп і колективів;

вміти:

- використовувати практично основні закони психології;
- вільно оперувати понятійним апаратом;
- визначати власні психічні особливості та вміти використовувати особистісні резерви;
- ідентифікувати індивідуально-психологічні особливості людини, емоційні стани особистості;
- виховувати особистісні риси, від яких залежить цілісна поведінка і майбутня професійна діяльність;
- володіти навичками спостережливості, сприймання, уяви, уваги, прийомми мнемотехніки і розвитку мислення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи психології.

Тема 1. Загальна характеристика психології як науки. Будова, завдання й методи психології.

Визначення психології як науки. Перетворення психологічних знань у психологічну науку. Мозок і психіка. Свідомість як вища форма психічного відображення об'єктивної дійсності. Сучасна психологія, її завдання й місце в системі наук. Методи психологічного дослідження. [3], [7], [8], [38], [40]

Тема 2. Початок пізнавальної діяльності особистості.

Природа відчуттів, їх феноменологія, загальні закономірності відчуттів. Природа сприймання. Поняття про відчуття і сприймання як початкової ланки пізнавального процесу. Механізми відчуттів та сприймання, їх властивості та закономірності. Відчуття та сприймання як активні процеси пошуку та обробки інформації. [15], [17], [18]

Тема 3. Психологічні проблеми мислення та пам'яті.

Поняття про мислення, розумові дії, форми мислення, процес розуміння і розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про пам'ять, різновиди пам'яті, запам'ятовування, його різновиди, відтворювання та його різновиди, забування та його причини, індивідуальні особливості пам'яті особистості. [18], [19], [24]

Тема 4. Увага та уява як психічні процеси та психологічні стани людини.

Поняття про увагу. Структура уваги. Особливості й основні характеристики уваги. Формування уваги. Загальні характеристики уяви. Різновиди уяви. [8], [25], [26]

Тема 5. Загальна характеристика психології особистості.

Поняття "особистості" в психології. Біологічне й соціальне в структурі особистості. Історія дослідження особистості. Сучасні теорії особистості. Формування й розвиток особистості. [1], [4], [7], [12]

Тема 6. Здібності людини. Поняття і проблема волі в психології.

Поняття і види здібностей. Природні передумови розвитку здібностей. Структура здібностей. Формування і розвиток здібностей. Проблема волі в психології. Аналіз вольової дії. Вольові якості особистості. [16], [17], [18]

Тема 7. Емоції та почуття.

Роль емоцій в житті людини. Загальне поняття про емоції й почуття, їх різновиди. Фізіологічні механізми емоцій і почуттів. Зовнішнє вираження емоцій. Психологічні теорії емоцій. Форми переживання й прояву почуттів. Особистість і емоції. [14], [20], [24]

Тема 8. Темперамент і характер.

Поняття про темперамент. Типи вищої нервової діяльності і їх співвідношення з темпераментом. Класифікація темпераментів. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності. Загальне поняття про характер. Темперамент і характер. Фізіологічні основи характеру. Індивідуальне й типове в характері. Формування характеру. [5], [11], [13],[27]

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.

Тема 9. Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікативний бік спілкування).

Суспільні та міжособистісні відношення. Місце і природа міжособистісних відносин. Структура спілкування. Специфіка обміну інформацією між людьми. Засоби комунікації. [12], [22], [50]

Тема 10. Репрезентативні системи відображення та їх роль в комунікації.

Репрезентативні системи та їх індикатори. Міміка та її прояви. Прикладні аспекти невербальної комунікації. [36], [39], [40]

Тема 11. Спілкування як взаємодія (інтерактивний бік спілкування) .

Природа і структура взаємодії. Типи взаємодії. Аналіз взаємодії у різних теоретичних підходах. Взаємодія як організація спільної діяльності. [2], [12], [24]

Тема 12. Спілкування як сприймання людьми один одного (перцептивний бік спілкування).

Поняття соціальної перцепції. Механізми міжособистісного сприймання. Ефекти міжособистісного сприймання. Точність міжособистісної перцепції. Міжособистісна атракція. [4], [9], [10]

Тема 13. Психологія великих соціальних груп.

Класифікація соціальних груп. Структура психології великих організованих груп. Соціальні класи та прошарки. Етнічні групи. Гендерні та вікові групи. Характеристика і типи стихійних груп. Соціальні рухи. [4], [10], [12]

Тема 14. Психологія малих соціальних груп.

Визначення і межі, класифікація малих груп. Групові структури. Загальна характеристика динамічних процесів і утворення малої соціальної групи. Групова згуртованість. Ефективність групової діяльності. Групова динаміка і груповий розвиток. Стадії розвитку групи. [2], [12], [17]

Тема 15. Соціалізація особистості.

Специфіка соціально-психологічної проблематики особистості. Поняття соціалізації. Зміст процесу соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Інститути соціалізації. Соціально-психологічні якості особистості. [1], [2], [12]

4. Структура навчальної дисципліни

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лк.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. <i>Загальні основи психології.</i>						
1-2	Лекція 1	Загальна характеристика психології як науки. Місце психології в системі наук . Будова, завдання й методи психології.	2			---
	Практичне заняття 1	Загальна характеристика психології як науки. Місце психології в системі наук Будова, завдання й методи психології.		2		10
	Самостійна робота 1	Початок пізнавальної діяльності особистості.			8	2,5
3-4	---		---			---
	---			---		---
	Самостійна робота 2	Здібності людини. Поняття і проблема волі в психології.			8	2,5
5-6	Лекція 2	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.	2			---
	Практичне заняття 2	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.		2		10

	Самостійна робота 3	Увага та ува як психічні процеси та психологічні стани людини.			8	2,5
7-8	Лекція 3	Загальна характеристика психології особистості.	2			---
	Практичне заняття 3	Загальна характеристика психології особистості.		2		10
	Самостійна робота 4	Темперамент і характер. Сучасні теорії особистості.			8	2,5
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1				10
Всього за змістовий модуль 1			6	6	32	50
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.						
9-10	Лекція 4	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу.	2			---
	Практичне заняття 4	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу.		2		10
	Самостійна робота 5	Засоби соціально-психологічного впливу в процесі спілкування.			8	2,5
11-12	Лекція 5	Репрезентативні системи відображення та їх роль у комунікації.	2			---
	Практичне заняття 5	Невербальна комунікація.		2		10
	Самостійна робота 6	Емоції та почуття.			8	2,5
13-14	Лекція 6	Психологія малих соціальних груп.	2			---
	Практичне заняття 6	Психологія малих соціальних груп.		2		10
	Самостійна робота 7	Психологія великих соціальних груп.			8	2,5
15	Лекція 7	Соціалізація особистості.	2			---
	Самостійна робота 8	Психолого-педагогічне вивчення особистості студента. Психологія виховання студентської молоді.			8	2,5

	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10
Всього за змістовий модуль 2			8	6	32	50
Всього з навчальної дисципліни			14	12	64	100

5. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль

ПМК – 1

1. Основні етапи перетворення психологічних знань у психологічну науку.
2. Визначення психології як науки.
3. Сучасна психологія, її завдання й місце в системі наук.
4. Методи наукових психологічних досліджень.
5. Зв'язок психології з іншими науками.
6. Поняття особистості в психології.
7. Структура особистості.
8. Формування й розвиток особистості.
9. Природа уваги. Види й форми уваги.
10. Властивості уваги.
11. Поняття про мислення. Види й форми мислення.
12. Розумові дії й операції.
13. Пам'ять, її функції.
14. Види пам'яті й критерії їх виділення.
15. Забування і його причини.
16. Природа уяви. Види уяви.
17. Функції й індивідуальні особливості уяви.
18. Основні прийоми створення творчих образів.
19. Емоції й почуття: форми їх переживання. Роль емоцій у житті людини.
20. Класифікація відчуттів, їх властивості й закономірності.
21. Чутливість аналізатора, поріг чутливості (відчуттів).
22. Сприйняття. Властивості й закономірності сприйняття.
23. Види сприйняття.
24. Вольові якості особистості.
25. Структура вольової дії.
26. Поняття про здібності. Види здібностей.
27. Поняття про темперамент. Типи темпераменту і їх психологічні характеристики.
28. Фізіологічні основи й властивості темпераменту.

29. Темперамент і характер. Формування й зміна характеру.

30. Характер, його структура. Типології характерів.

ПМК - 2

31. Соціалізація особистості: соціально-психологічний аналіз.

32. Зміст процесу соціалізації. Інститути соціалізації.

33. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації.

34. Теорія особистості З. Фрейда.

35. Теорія особистості К. Юнга.

36. Теорія особистості А. Адлера.

37. Теорія особистості В. Райха.

38. Теорія особистості К. Хорні.

39. Теорія особистості Г. Саллівена.

40. Теорія особистості Е. Фромма.

41. Теорія особистості А. Маслоу.

42. Теорія особистості Е. Еріксона.

43. Теорія особистості К. Роджерса.

44. Теорія особистості Дж. Келлі.

45. Поняття та форми масової поведінки.

46. Натовп. Пояснення поведінки натовпу.

47. Теорії натовпу.

48. Місце і природа міжособистісних відносин.

49. Спілкування як предмет соціально-психологічного аналізу.

50. Спілкування як перцептивний процес.

51. Спілкування як комунікативний процес.

52. Спілкування як інтерактивний процес.

53. Соціально-психологічні механізми сприйняття в процесі спілкування.

54. Соціально-психологічні механізми впливу в процесі спілкування.

55. Соціально-психологічні ефекти спілкування.

56. Каузальна атрибуція.

57. Поняття та класифікація соціальних груп.

58. Визначення і межі, класифікація малих груп.

59. Динамічні процеси в малих групах. Конформна поведінка.

60. Психологічна теорія колективу.

6. Рекомендована література

Основна

1. Андреева Г.М. Психология социального познания /Г.М.. Андреева - М., 2000.
2. Андреева Г.М. Социальная психология / Г.М. Андреева. – М., 1999.
3. Андреева О. А. Техника тренировки памяти / О. А. Андреева. – Екатеринбург : НЕССИ-Пресс, 1992. – 192 с.
4. Асмолов А. Г. Психология личности. Принципы общепсихологического анализа : учебник / А. Г. Асмолов. – М. : МГУ, 1990. – 367 с.
5. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры / Э. Берн. – СПб. : Лениздат, 1992. – 400 с.
6. Богомолова Н.Н. Массовая коммуникация и общение / Н.Н. Богомолова. - М., 1988.
7. Бодалев А.А. Психология общения /А.А. Бодалев. –М., 1996.
8. Бодалев А.А.. Личность и общение / А.А. Бодалев. – М., 1983.
9. Бондарчук О.І. Основи психології та педагогіки : курс лекцій / О.І. Бондарчук, Л.І. Бондарчук. – К. : МАУП, 1999. – 124 с.
10. Волкова Н.П. Педагогіка : навч. посібник / Н.П. Волкова. – К. : Видавничий центр Академія, 2001 – 576 с.
11. Выготский Л.С. Психология / Л. С. Выготский. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. – 1008 с.
12. Годфруа Ж. Что такое психология: в 2-х т / Ж. Годфруа. – М. : Мир, 1992. 376 с.
13. Головаха Е. И. Психология человеческого взаимопонимания / Е. И. Головаха, Н. В. Панинос. – К. : Политиздат, 1989. – 189 с.
14. Гришина Н. В. Психология конфликта/Н. В. Гришина. – СПб. : Питер, 2006. – 464с.
15. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посібник / В. О. Джелалі. – Харків-Київ : Р.И.Ф., 2006. – 320 с.
16. Дружинин В. Н. Психология общих способностей / В. Н. Дружинин. – СПб. : Изд-во Питер-Ком, 1999. – 368 с.
17. Дубравська Д. М. Основи психології : навч. посібник / Д. М. Дубравська. – Львів: Світ, 2001. – 296 с.
18. Забродський М. М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М. М. Забродський. – К. : МАУП, 2000. – 189 с.
19. Зазыкин В. Г. Психология в рекламе / В. Г. Зазыкин. – М. : Дата Стром, 1992. – 64 с.
20. Зимбардо Ф. Социальное влияние / Ф. Зимбардо, М. Ляйпе. – СПб. : Питер, 2000. – 448 с.
21. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин/ – СПб., 2008.
22. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2009

23. Киричук О. В. Основы психології : підручник / О. В. Киричук, В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2002. – 632 с.
24. Клейберг Ю. А. Психология девиантного поведения / Ю. А. Клейберг. – М. : Профиздат, 2001. – 454 с.
25. Корнелиус Х. Выиграть может каждый / Х. Корнелиус, Ш. Фэйр. – М. : Стрингер, 1992. – 116 с.
26. Куницина В.Н. Межличностное общение / В.Н.Куницина, Н.В.Казаринова, В.М.Погольша. – СПб., 2001.
27. Лапп Д. Улучшаем память в любом возрасте: пер. с франц. / Д. Лапп. – М. : Мир, 1993. – 240 с.
28. Леонтьев А.А. Психология общения / А.А. Леонтьев. - М., 1997.
29. Наприєнко О.К. Психічна саморегуляція / О.К. Наприєнко, К.О.Петров. – К.: Здоров'я, 1995. – 238 с.
30. Немов Р. С. Психология: Словарь-справочник: В 2-х ч. Ч.1 / Р. С. Немов. М. : Владос-ПРЕСС, 2003. – 304 с.
31. Панок В. Основы практичної психології : Підручник./ В. Панок Т. Титаренко, Н. Чешелева та ін. – К.: Либідь, 1999, – 536 с.
32. Первин Л. Психология личности: Теории и исследования / Л. Первин, О. Джон. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 607 с.
33. Пиз А. Язык телодвижений: Как читать мысли других по их жестам / А. Пиз. – СПб. : Изд. дом “Рутенберг”, 2000. – 272 с.
34. Прикладная конфликтология: хрестоматия / Сост. К. В. Сельченко. – Минск : Харвест, 1999. – 624 с.
35. Психология: Учебник для гуманитарных вузов /Под ред. В.Н. Дружинина. – СПб., 2007.
36. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 712 с.
37. Холодная М. А. Психология интеллекта: парадоксы исследования / М. А. Холодная. – М. : Томск, Барс, 1997. – 392 с.
38. Цимбалюк І. М. Психологія / І. М. Цимбалюк. – К. : Професіонал, 2004. – 214 с.
39. Шихи Г. Возрастные кризисы. Ступени личностного роста / Г. Шихи. – СПб. : “Ювента”, 1999. – 434 с
40. Юнг К. Г Психологические типы / К. Г. Юнг. – М. : ООО “Попурри”, 1998. – 656 с.

Допоміжна

41. Горелов И.Н. Невербальные компоненты коммуникации / И.Н.Горелов. – М., 2009.
42. Корольчук М.С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, В.М.Марченко; За заг. ред.М.С.Корольчука— К.: Ельга, 2005. — 320с.
43. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. К., 2005.
44. Лабунская В.А. и др. Психология затрудненного общения: теория. Методы. Диагностика. Коррекция : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.А Лабунская, Ю.А. Менджерицкая, Е.Д. Бреус. – М. Academia, 2001.
45. Максименко С.Д., Забродський М.М. Технологія спілкування [комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування]. /С.Д.Максименко, М.М. Забродський— К., 2005.
46. Рогов Е.И. Психология общения / Е.И Рогов. – М.: Владос, 2001.
47. Семиченко В.А. Психология общения: Модульный курс / В.А. Семиченко. – К., 1998.
48. Філоненко М.М. Психологія спілкування : Підруч. для вищ. навч. закл./ М.М.Філоненко. - К.: Центр учбової літератури, 2008.-224 с.
49. Чалдини Р. Психология влияния /Р. Чалдини. – СПб., 1999.
50. Шейнов В.П. Психология манипулирования. Тайное управление людьми / В.П.Шейнов. – Минск, 2010.

7. Інформаційні ресурси

<http://lection.com.ua/psychology/optp/mizhosobistisni-stosunki-spilkuvannya-osnovi-psihologiyi-ta-pedagogiki>

<http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>

http://www.koob.ru/common_psychology/

<http://all-psychology.ru/>

<http://www.student-works.com.ua/kursovi/other/655.html>

Навчально-інформаційний портал ТДАТУ: <http://nip.tsatu.edu.ua/>

Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>

Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>